

**УДОСКОНАЛЕННЯ ВІТЧИЗНЯНОЇ СИСТЕМИ ПІДВИЩЕННЯ
КВАЛІФІКАЦІЇ ПЕДАГОГІЧНИХ КАДРІВ З УРАХУВАННЯМ
ДОСВІДУ ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ**

Актуальність досліджуваної у статті проблеми зумовлена нагальними потребами в оновленні системи підвищення кваліфікації педагогічних кадрів в Україні. Не дивлячись на зусилля та наявні зрушення, які відбулися в цій сфері в останні кілька років, процес оновлення відбувається складно і суперечливо. Прискорити позитивні зміни може звернення до британського досвіду і його застосування у вітчизняних реаліях.

Метою статті є узагальнення досвіду Великої Британії в сфері підвищення кваліфікації педагогічних кадрів для подальшого його використання у вітчизняній практиці.

У процесі підготовки статті використовувались історичний, порівняльний, системний і міждисциплінарний методи, міждисциплінарний підхід, а також інші наукові методи і підходи.

У статті узагальнено досвід Великої Британії в сфері забезпечення професійного розвитку педагогічних кадрів. Встановлено, що це цілісний та безперервний процес, що має на меті постійне поліпшення професійних знань, умінь та навичок, особистісних якостей, постійне вдосконалення упродовж всього періоду діяльності вчителя. Проаналізована система з підвищення кваліфікації учителів в Україні і виявлено недоліки. Констатовано, що усталена система підвищення кваліфікації педагогічних працівників в Україні, основою якої виступали інститути післядипломної педагогічної освіти, поступово відходить у минуле і в останні роки зазнає позитивних змін. Однак успішності у вирішенні цієї системи завдань перешкоджає все ще певна консервативність, що склалася в сфері підвищення кваліфікації педагогічних кадрів. Зроблено висновок, що для успішного реформування потрібні подальші

зміни в цій сфері. Для цього в статті запропоновано шляхи удосконалення системи підвищення кваліфікації педагогічних кадрів в Україні з урахуванням досвіду Великої Британії.

Ключові слова: *Великобританія; кваліфікація; педагоги; підвищення; професійний розвиток; учителі.*

Постановка проблеми та її актуальність. Проблема підвищення якості підготовки вчителів як складова реформи шкільної освіти є однією з найбільш обговорюваних в педагогічному співтоваристві.

Сучасному суспільству потрібен компетентний вчитель, з гнучким мисленням і здатністю діяти в мінливих умовах професійної педагогічної діяльності. Підготовка такого вчителя не може обмежуватися терміном навчання в професійному закладі вищої освіти і отриманням відповідного диплома. Це цілісний та безперервний процес, що має на меті постійне поліпшення професійних знань, умінь та навичок, особистісних якостей. Це постійне вдосконалення і професійний розвиток протягом періоду діяльності вчителя.

В цьому аспекті цінним і актуальним для України є досвід Великої Британії, де зусиллями законодавців і педагогічного співтовариства утворена ефективна і дієва система підвищення кваліфікації учителів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У вітчизняній педагогіці триває пошук шляхів оновлення діючої системи професійного удосконалення вчителів на основі зарубіжного досвіду. Тільки за останні кілька років на цю тему було зроблено ряд публікацій. Наприклад, О. О. Бабкова розглядала формування мотивації професійного зростання вчителів у системі підвищення кваліфікації (Бабкова, 2017). Н. Я. Бесараб підвищення кваліфікації вчителів початкових класів розглядалося як фактор розвитку їх педагогічної майстерності (Бесараб, 2018). О. Е. Валльє аналізував актуальні підходи до методології підвищення кваліфікації вчителів (Валльє, 2016). Системний аналіз у методології порівняльного дослідження системи підвищення

кваліфікації вчителів України висвітлював Н. Євтушенко (Євтушенко, 2017). Г. Коліжук розглядала теоретичні аспекти використання інформаційно-комунікаційних технологій у процесі підвищення кваліфікації вчителя початкової школи (Коліжук, 2016). Теоретичний базис і перспективні концепти організації самостійної пізнавальної діяльності вчителів у процесі підвищення кваліфікації були предметом наукових пошуків О. Ш. Тонне (2018). Науково-методологічні засади процесу підвищення кваліфікації вчителів висвітлював Г. Федюк (2017).

В той же час вітчизняних наукових пошуків, присвячених вивченню досвіду Великої Британії існує не так вже й багато. У зв'язку з цим можна зазначити публікації В. І. Гарапко (2015), яка аналізувала сучасні урядові ініціативи щодо професійної освіти та підвищення кваліфікації вчителів у системі освіти Великої Британії, О. Й. Демченко (2015), що досліджував розвиток системи підготовки кваліфікованих працівників дошкільних установ та вчителів початкової школи в Англії в кінці ХХ – на поч. ХХІ ст., М. В. Кривоніс (2012), яка розглядала підвищення кваліфікації вчителів Великої Британії як чинник високого професійного педагогічного рівня в країні, А. П. Чичук (2017), який досліджував підготовку кадрів для системи підвищення кваліфікації учителів початкової школи у Великій Британії та США. Зазначене зумовлює актуальність подальших наукових розвідок в цьому напрямку.

Метою статті є вивчення досвіду Великої Британії щодо удосконалення системи підвищення кваліфікації педагогічних кадрів з метою його можливої імплементації у вітчизняну практику.

Викладення основного матеріалу дослідження. У Великобританії система підвищення кваліфікації вчителів реалізується за двома напрямками. Перший напрям – «курсозна модель» на базі ВНЗ. Другий напрям – підвищення кваліфікації у самих школах. Існуюча система підвищення кваліфікації має у якості пріоритетів ознайомлення вчителів з теоретичними і практичними інноваціями педагогічної праці, сучасними педагогічними технологіями, а

також подальший розвиток навичок самостійної діяльності з отримання педагогічних знань для успішного професійного розвитку. Значне поширення мають вузькоспеціалізовані короткострокові курси, що мають здебільшого профільний характер. Значна увага приділяється не тільки розвитку знань і навичок учителів, а й прогнозуванню змін у розвитку учнів, вчителі яких навчаються за цими програмами. У навчальних планах понад 3/5 часу передбачається на дискусії та практикуми.

Формами підвищення кваліфікації у Великій Британії виступають: групові форми діяльності, активні способи навчання (рольові ігри, розв'язання педагогічних завдань, драматизація, тренінги, розгляд і аналіз ситуацій, що виникають у шкільній практиці), індивідуальна підготовка учителів в рамках школи, «круглі столи», семінари, конференції, дискусії, спільна розробка планів навчання, програм, дидактичних матеріалів, дослідницька робота тощо (Ковальчук, 2015, с. 79).

Згідно з існуючими у Великій Британії вимогами, учителі зобов'язані вдосконалювати свою педагогічну діяльність, налагоджувати міжпредметне навчання, володіти педагогічними навичками та вміннями, що забезпечують високу результативність навчального процесу, демонструвати досконалу та інноваційну педагогічну практику, здібності налагоджувати контакти з учнями, колегами, батьками, опікунами для забезпечення зворотного зв'язку та обміну інформацією про успішність, сприяти професійному розвитку колег і надавати їм педагогічні поради. На індивідуальному рівні вчителі зобов'язані поглиблювати свої знання стосовно рівноправності, інклюзивності та різноманітності й використовувати їх у своїй діяльності, упроваджувати новації, використовувати самооцінювання як метод професійного розвитку, оцінювати вплив запроваджених змін на навчання учнів та підвищення успішності.

Вчителю також зобов'язані підтримувати стосунки із фахівцями та консультантами національного рівня і місцевих органів управління освітою. На національному рівні педагоги беруть участь у програмі Національної

професійної кваліфікації для наставництва (National Professional Qualification for Headship – NPQH, 2018).

Підвищення кваліфікації британських педагогічних кадрів відбувається безкоштовно, із звільненням від занять у школі. Використовуються варіативні навчальні плани і програми, в очному й заочному форматах, а обов'язковість підвищення кваліфікації зазначається при підписанні трудового контракту.

Загалом підвищення кваліфікації у Великобританії спрямоване на формування в учителів індивідуальної стратегії й стилю викладання, здібностей до саморозвитку. При наповненні і структуруванні навчальних планів підвищення кваліфікації вчителів, в британському досвіді враховується кілька основних аспектів.

По-перше, це об'єктивно існуючий тісний взаємозв'язок між стандартами підготовки вчителів і шкільними освітніми стандартами, оскільки в Великобританії система педагогічної освіти покликана навчати студентів викладанню певних шкільних предметів.

По-друге, це збалансований підхід до структурування навчальних програм підвищення кваліфікації педагогічних кадрів в розрізі педагогіки і дидактики.

По-третє, наповнення навчальних курсів підвищення кваліфікації передбачає поглиблене вивчення галузей знань, винятково важливих для вчителів на сучасному етапі розвитку суспільства. Серед таких напрямків – інформаційно-комунікаційні технології в освіті, використання міждисциплінарного підходу, комунікативні методики, гендерна специфіка, мультикультуралізм.

Відбувається також посилення професійної спрямованості навчальних курсів, вдосконалення їх змісту, що актуалізувало включення в освітні стандарти підвищення кваліфікації вчителів сучасних методик викладання окремих предметів, адекватних потребам шкільного навчального процесу.

Важливим елементом професійного розвитку вчителів є літні курси. Вони широкомасштабні та включають в себе можливість професійного розвитку

вчителів у темах, пов'язаних із кожною навчальною програмою, спеціальної освітою, методами навчання та багатьма аспектами організації, управління та лідерства в школах.

Для отримання кращого результату у Великобританії залучають до викладання методичних дисциплін фахівців, що мають відповідний практичний досвід роботи в школі, а також беруть участь в розробці шкільних навчальних програм. У Великобританії такий досвід є обов'язковою умовою для викладачів, які читають курси методики для підвищення кваліфікації на умовах повної зайнятості.

Що стосується прикладних аспектів дидактики, то вони включають в себе набуття досвіду на основі аналізу практичної діяльності в школі. При цьому об'єднуються академічний, загальнопедагогічний, дидактичний і методичний компоненти освітніх програм курсів з підвищення кваліфікації вчителів.

Зміст програм підвищення кваліфікації британських педагогів, його спрямованість і глибина визначаються як з урахуванням загальнодержавних та регіональних пріоритетів, так й конкретних потреб шкіл і включає в себе три взаємопов'язані блоки – соціально-психологічні, професійно-педагогічні, спеціально-предметні дисципліни. При цьому спостерігається стійка тенденція інтеграції цих блоків на основі компетентнісного підходу, де в якості основного компонента змісту виступає особистісний та професійний досвід учителя.

Загалом у Великій Британії можна спостерігати добре організовану і розгалужену мережу вертикальних і горизонтальних зв'язків в галузі підвищення кваліфікації педагогічних кадрів, що дозволяє британській системі постійно еволюціонувати, гнучко пристосовуватися до мінливих умов.

Тривалість курсів підвищення кваліфікації дуже залежить від їх тематики, мети та завдань. Багато з них мають відносно короткі терміни реалізації – кілька годин, один день, три дні, один тиждень. Інші проводяться протягом більш тривалого періоду часу. Їх метою є оновлення, перекваліфікація та повторна активізація вчителів. Все частіше наголос робиться на кластерному

підході і співпраці між співробітниками місцевих шкіл (Continuing Professional Development for Teachers Working in Early Childhood and School Education, 2018).

Британський досвід може бути орієнтиром для модернізації вітчизняної системи підвищення кваліфікації педагогічних кадрів. Головним при цьому має стати не кількість годин, витрачених на підвищення кваліфікації, а набір загальних і спеціальних компетенцій, необхідних для продуктивної роботи учителів в сучасній українській школі.

Розглянемо далі деякі особливості існуючої вітчизняної системи підвищення кваліфікації педагогічних кадрів.

Варто зазначити, що сьогодні у вітчизняній педагогіці порівняно добре розроблено науковий та теоретичний супровід підвищення кваліфікації в установах післядипломної педагогічної освіти, міських і районних методичних кабінетах. Проте, все ще недостатнім є науково-теоретичне обґрунтування підвищення кваліфікації на базі ВНЗ та інших суб'єктів ринку освітніх послуг.

Відповідно до Порядку, затвердженого Наказом МОН №535 від 30.04.2014 р. (Про затвердження Порядку підвищення кваліфікації педагогічних працівників професійно-технічних навчальних закладів № 535, 2014), педагогічні працівники підвищують свою кваліфікацію у закладах післядипломної освіти, ВНЗ, навчально-методичних і науково-методичних центрах профтехосвіти, на підприємствах, в організаціях на засадах вільного вибору форм навчання, програм і закладів. Вітчизняні педагогічні працівники мають підвищувати свою кваліфікацію не менше одного разу на п'ять років, що виступає обов'язковою умовою для проходження чергової атестації. Підвищення кваліфікації педагогічних кадрів здійснюється за різними формами навчання (денна, вечірня, очно-заочна, індивідуальна, дистанційна). При цьому використовуються різні види підвищення кваліфікації: довгострокове – 72–216 год.; короткострокове (майстер-класи, авторські школи, семінари, тренінги, «круглі столи», вебінари тощо) – до 72 год.; стажування.

У 2018 році відбувся ряд новацій у підвищенні кваліфікації учителями початкової школи, що навчатимуть першокласників у 2018–2020 рр. Відповідні зміни регламентовано Розпорядженням Кабінету міністрів України (Кабінет міністрів України, 2018, Про додаткові заходи щодо підвищення кваліфікації педагогічних працівників у 2018 році № 17-р), наказами МОН (Про деякі організаційні питання щодо підготовки педагогічних працівників для роботи в умовах Нової української школи № 34, 2018; Про затвердження Типової освітньої програми організації і проведення підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладами післядипломної педагогічної освіти №36, 2018). Згідно з новою програмою, підвищення кваліфікації вчителів, що працюють в початковій школі складається з двох частин – обов'язкової й вибіркової. Обов'язкова містить 60 год. очних сесій, навчання відбувається на тренінгових заняттях, інтерактивних лекціях, майстер-класах, дискусійних панелях, конференціях тощо. Додатково до очної форми, обов'язкова частина також містить 60 год. дистанційних занять. В свою чергу, вибіркова частина передбачає 30 год. індивідуально обраних відповідно до потреб учителя модулів. В цілому підвищення кваліфікації учителів початкової школи передбачає 150 год. навчання, наприкінці якого передбачена презентація авторських творчих продуктів (навчально-методичних розробок, проєктів, модельних програм та ін.). За час підвищення кваліфікації вчителі початкових класів повинні опанувати ряд компетентностей, серед яких: професійно-педагогічна, загальнокультурна, соціально-громадянська, психологічно-фасилітативна, мовно-комунікативна, інформаційно-цифрова, підприємницька тощо. Додатково вивчається освітній потенціал ігор з Lego; основи сучасної інклюзивної освіти; інтегроване навчання; нейропсихологія тощо.

Загалом слід констатувати, що усталена система підвищення кваліфікації педагогічних працівників, основою якої виступали інститути післядипломної педагогічної освіти, поступово відходить у минуле і в останні роки зазнає позитивних змін. Однак успішності у вирішенні цієї системи завдань перешкоджає все ще певна консервативність, що склалася в сфері підвищення

кваліфікації педагогічних кадрів. Для успішного її реформування потрібні подальші зміни.

У зв'язку із зазначеним, використання британського досвіду, що містить в собі організаційно-змістовний і дидактичний потенціал, певну системність, може бути корисним при реформуванні вітчизняної системи підвищення кваліфікації вчителів.

Потребують розробки технології супроводу індивідуальних напрямків професійного розвитку учителів, удосконалення фінансової мотивації праці учителя, зв'язок зі специфікою навчального закладу, створення багаторівневих програм підвищення кваліфікації. Тут є дуже доцільним досвід Великобританії, де запроваджені п'ятирівневі програми з підвищення кваліфікації учителів, що відповідають різним рівням їх кваліфікації: педагог-початківець – просунутий вчитель – фахівець – знавець – експерт.

Особливо важливим напрямком є подальше підсилення роботи з підвищення кваліфікації вчителів-початківців. В умовах нестачі педагогічних кадрів в Україні, учителями-початківцями можуть бути не тільки нові вчителі, які щойно закінчили вищий навчальний заклад, а й особи, що раніше ніколи не працювали в школі, або ж мали тривалу перерву у педагогічній практиці внаслідок різних причин (декрет, робота в комерційному секторі економіки тощо). У Великій Британії молодий вчитель протягом першого року роботи в школі має проходити оцінювання і отримувати освітні сертифікати. Його наставниками при цьому бувають більш досвідчені педагогічні працівники. Такі заходи відбуваються безпосередньо на місці роботи молодого учителя – в школі. Для супроводу подібних програм і контролю якості підвищення кваліфікації місцевими органами освіти може призначатися куратор.

За досвідом Великої Британії в Україні можуть розвиватися і такі форми підвищення кваліфікації педагогічних кадрів, як робота з коучами і менторами, участь в таборах з підвищення кваліфікації вчителів у період канікул, конференції та семінари з актуальних проблем шкільної педагогіки і психології, міжрегіональні конференції учителів, утворення спільнот в мережі

Інтернет та ін. Взагалі стрімкий розвиток електронних та мережових технологій у підвищенні кваліфікації педагогічних кадрів в сучасних умовах зумовлює необхідність створення нових програм з підвищення кваліфікації із застосуванням програмного забезпечення і технічних засобів та подальший розвиток на цій основі технологій дистанційного навчання.

Також слід удосконалити механізми фінансування підвищення кваліфікації педагогічних кадрів на місцевому рівні задля подолання дисбалансів між окремими територіальними громадами, що представляє значну проблему в умовах децентралізації місцевих фінансів.

Необхідне удосконалення існуючої нормативної бази і в частині можливості зарахування витраченого вчителем часу на підготовку монографії, посібника чи підручника, наукових статей, здійснення інших методичних розробок як підвищення кваліфікації.

Також потрібно законодавчо забезпечити захист інтелектуальної власності для педагогічного працівника, що здійснює методичні розробки. Це буде справедливо по відношенню до учителя та заохочуватиме розвиток його творчого потенціалу, комерціалізує його інтелектуальні надбання.

Беручи до уваги британський досвід, при удосконаленні вітчизняної системи підвищення кваліфікації педагогічних кадрів слід взяти до уваги й такі аспекти: вчителі повинні розділяти з державою відповідальність за свій професійний розвиток; на основі аналізу потреб практики мають чітко і ясно визначатись державні пріоритети в галузі змісту підвищення кваліфікації; необхідна подальша децентралізація в питаннях підвищення кваліфікації вчителів.

На першому місці має бути якість програм підвищення кваліфікації та їх доступність. Для цього державі слід забезпечити кожному вчителю, незалежно від місця і умов його праці, рівні можливості протягом усього життя регулярно отримувати певний мінімум освіти, який дозволить йому компетентісно та професійно виховувати школярів. Система підвищення кваліфікації повинна бути організована у такий спосіб, щоб стати для всіх працівників освіти

складовою частиною професійного та життєвого циклу. Доступ до постійної можливості підвищення кваліфікації педагогічних кадрів повинен стати ключем до такої політики освіти.

Розглядаючи рішення проблеми підвищення кваліфікації педагогічних кадрів, можна сформулювати і ряд положень, що відносяться до системи управління якістю в цій сфері. Серед них – необхідність модернізації системи підвищення кваліфікації за рахунок підвищення практичної спрямованості; інтеграція вітчизняної системи підготовки вчителів в контекст глобальних процесів, в тому числі, в галузі показників і стандартів якості педагогічної освіти; створення ефективних механізмів формулювання і трансляції освітнього замовлення в систему підвищення кваліфікації педагогічних кадрів; впровадження нових економічних механізмів фінансування підвищення кваліфікації педагогічних кадрів; забезпечення адаптації молодих фахівців в освітніх установах; перехід на сучасні освітні технології, орієнтовані на розвиток навичок самостійної діяльності учителя; точний облік результативності самостійної діяльності вчителів, забезпечення привабливості та конкурентоспроможності системи освіти в цілому.

Актуальним для України також може стати утворення єдиної сучасної державної установи з підвищення кваліфікації учителів. Така агенція має розробляти політику підвищення кваліфікації та конкретні програми і вимоги її реалізації.

Висновки. Проведене дослідження удосконалення вітчизняної системи підвищення кваліфікації педагогічних кадрів з урахуванням досвіду Великої Британії дозволяє узагальнити наступне. Між існуючими потребами в оновленій системі підвищення кваліфікації педагогічних кадрів і реальними досягненнями в цьому напрямку в Україні зберігається значний розрив, не дивлячись на ті зусилля та наявні зрушення, які відбулися в цій сфері в останні кілька років. Процес оновлення відбувається складно і суперечливо. Прискорити позитивні зміни може звернення до британського досвіду і його застосування у вітчизняних реаліях.

Як свідчить досвід Великобританії, сучасний педагог має володіти всім комплексом професійних якостей, знань, умінь та навичок, що гарантують виконання ним професійних функцій на найвищому рівні. Досягнення вчителем високих стандартів є метою як його особистісного професійного розвитку, так і системи підвищення кваліфікації загалом.

Спираючись на досвід Великої Британії, удосконалення вітчизняної системи підвищення кваліфікації педагогічних кадрів в Україні має передбачати:

- удосконалення механізмів фінансування підвищення кваліфікації педагогічних кадрів;
- удосконалення фінансової мотивації праці учителя;
- удосконалення існуючої нормативної бази в частині можливості зарахування витраченого вчителем часу на підготовку монографії, посібника чи підручника, наукових статей, здійснення інших методичних розробок як підвищення кваліфікації;
- забезпечення захисту інтелектуальної власності для педагогічного працівника, що здійснює методичні розробки;
- створення нових програм з підвищення кваліфікації із застосуванням сучасного програмного забезпечення і технічних засобів;
- підсилення роботи з підвищення кваліфікації молодих вчителів;
- посилення відповідальності самих вчителів за свій професійний розвиток;
- забезпечення для кожного шкільного учителя рівного доступу до можливостей підвищувати свій професійний рівень.

Перспективами подальших досліджень є пошук шляхів удосконалення вітчизняної системи підвищення кваліфікації педагогічних кадрів з урахуванням досвіду інших країн, зокрема країн ЄС, США, Канади.

СПИСОК ПОСИЛАНЬ

1. Бабкова, О. О. (2017). Х'ютагогічний підхід до формування мотивації

професійного зростання вчителів у системі підвищення кваліфікації .
Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського, серія : педагогічні науки, 2, 32–37.

2. *Басараб, Н. Я.* (2018). Підвищення кваліфікації як фактор розвитку педагогічної майстерності вчителів початкових класів. *Педагогічний альманах, 37, 137–141.*

3. *Валльє О. Е., Светной О. П.,* (2016). Актуальні підходи до методології підвищення кваліфікації вчителів. *Науковий вісник Південноукраїнського національного педагогічного університету ім. К. Д. Ушинського, педагогічні науки, 1, 23–27.*

4. *Гаранко, В. І.* (2015). Сучасні урядові ініціативи щодо професійної освіти та підвищення кваліфікації вчителів у системі освіти Великої Британії. *Професійна освіта: проблеми і перспективи, 8, 127–131.*

5. *Демченко, О. Й.* (2015). Розвиток системи підготовки кваліфікованих працівників дошкільних установ та вчителів початкової школи в Англії в кінці ХХ – на поч. ХХІ ст. *Педагогічна освіта: теорія і практика, 18, 143–148.*

6. *Євтушенко, Н.* (2017). Системний аналіз у методології порівняльного дослідження системи підвищення кваліфікації вчителів України. *Теорія і практика управління соціальними системами , 3, 47–54.*

7. Кабінет Міністрів України. (2018). Розпорядження про додаткові заходи щодо підвищення кваліфікації педагогічних працівників у 2018 році № 17-р. URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/pro-dodatkovyi-zahodi-shodo-pidvis>

8. *Ковальчук, В.* (2015). Підвищення кваліфікації педагогічних працівників: європейський досвід . *Порівняльна професійна педагогіка, 3 (5), 75–81.*

9. *Коліжук, Г.* (2016). Теоретичні аспекти використання інформаційно-комунікаційних технологій у процесі підвищення кваліфікації вчителя початкової школи . *Естетика і етика педагогічної дії, 13, 199–205.*

10. *Кривоніс, М. В.* (2012). Підвищення кваліфікації вчителів Великої Британії як чинник високого професійного педагогічного рівня в країні. *Вісник*

Житомирського державного університету імені Івана Франка, 63, 192–195.

11. Про деякі організаційні питання щодо підготовки педагогічних працівників для роботи в умовах Нової української школи №34 (2018). URL: <https://imzo.gov.ua/2018/01/16/nakaz-mon-vid-15-01-2018-34-pro-deyaki-orhanizatsijni-pytannya-schodo-pidhotovky-pedahohichnyh-pratsivnykiv-dlya-roboty-v-umovah-novoji-ukrajinskoji-shkoly/>

12. Про затвердження Порядку підвищення кваліфікації педагогічних працівників професійно-технічних навчальних закладів № 535 (2014). URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/profesijno-tehnichna-osvita/pidvishennya-kvalifikaciyi-pedagogichnih-pracivnikiv>

13. Про затвердження Типової освітньої програми організації і проведення підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладами післядипломної педагогічної освіти №36 (2018). URL: <https://imzo.gov.ua/2018/01/16/nakaz-mon-vid-15-01-2018-36-pro-zatverdzhennya-typovoji-osvitnoji-prohramy-orhanizatsiji-i-provedennya-pidvyschennya-kvalifikatsiji-pedahohichnyh-pratsivnykiv-zakladamy-pislyadyplomnoji-pedahohichn/>

14. *Тонне, О. Ш.* (2018). Теоретичний базис і перспективні концепти організації самостійної пізнавальної діяльності вчителів у процесі підвищення кваліфікації. *Імідж сучасного педагога*, 2, 15–19.

15. *Федюк, Г.* (2017). Науково-методологічні засади процесу підвищення кваліфікації вчителів. *Педагогіка і психологія професійної освіти*, 2, 36–45.

16. *Чичук, А. П.* (2017). Підготовка кадрів для системи підвищення кваліфікації учителів початкової школи у Великій Британії та США. *Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського, серія : педагогічні науки*, 4, 538–541.

17. Continuing Professional Development for Teachers Working in Early Childhood and School Education. URL: https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/continuing-professional-development-teachers-working-early-childhood-and-school-education-34_en (2018).

18. National Professional Qualification for Headship (NPQH). URL: <https://www.gov.uk/guidance/national-professional-qualification-for-headship-npqh> (2018).

REFERENCES

1. Babkova, O. O. (2017). Khutagogichesky approach to the formation of motivation of professional growth of teachers in the system of advanced training. *Scientific herald of Nikolayev National University named after V.O. Sukhomlynsky. Series. Pedagogical Sciences*, 2, 32-37.

2. Basarab, N. YA. (2018). Improvement of qualification as a factor of development of pedagogical skill of primary school teachers. *Pedagogical almanac*, 37, 137-141.

3. Vall'ye, O. E. (2016). Actual approaches to the methodology of teacher training. *Scientific Herald of the Southern Ukrainian National Pedagogical University named after K. D. Ushinsky. Pedagogical sciences*, 1, 23-27.

4. Harapko, V. I.(2015). Contemporary government initiatives on vocational education and training for teachers in the UK education system. *Vocational Education, Problems and Prospects*, 8, 127-131.

5. Demchenko, O. Y. (2015). Development of a system for training skilled workers of pre-school institutions and teachers of elementary school in England at the end of the twentieth century - at the beginning XXI century. *Pedagogical Education, Theory and Practice*, 18, 143-148.

6. Yevtushenko, N. (2017). System analysis in the methodology of comparative study of the system of improvement of the qualification of teachers of Ukraine. *Theory and practice of management of social systems*, 3, 47-54.

7. The Cabinet of Ministers of Ukraine. (2018). On additional measures for the training of teachers in 2018 N17-r. Retrieved from: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/pro-dodatkovyi-zahodi-shodo-pidvis>

8. Koval'chuk, V. (2015). Improving the qualifications of teaching staff. European experience. *Comparative professional pedagogy*, 3 (5), 75-81.

9. Kolizhuk, H. (2016). Theoretical aspects of the use of information and communication technologies in the process of qualification improvement of the elementary school teacher. *Aesthetics and ethics of pedagogical action*, 13, 199-205.

10. Kryvonis, M. V. (2012). Teachers qualification improvement in Great Britain as a factor of high professional pedagogical level in the country. *Bulletin of Zhytomyr State University named after Ivan Franko*, 63, 192-195.

11. On some organizational issues of training teachers for work in the New Ukrainian school: Order of the Ministry of Education and Science №34 (2018). Retrieved from: <https://imzo.gov.ua/2018/01/16/nakaz-mon-vid-15-01-2018-34-pro-deyaki-orhanizatsijni-pytannya-schodo-pidhotovky-pedahohichnyh-pratsivnykiv-dlya-roboty-v-umovah-novoji-ukrajinskoji-shkoly/>

12. On Approval of the Procedure for Improving the Qualification of Teachers of Vocational Education Institutions №535 (2014). Retrieved from <https://mon.gov.ua/ua/osvita/profesijno-tehnichna-osvita/pidvishennya-kvalifikaciyi-pedagogichnih-pracivnikiv>

13. On Approval of the Standard Educational Program for the Organization and Extension of the Skills of Teachers by Postgraduate Pedagogical Education Institutions: № 36 (2018). Retrieved from: <https://imzo.gov.ua/2018/01/16/nakaz-mon-vid-15-01-2018-36-pro-zatverdzhennya-typovoji-osvitnoji-prohramy-orhanizatsiji-i-provedennya-pidvyschennya-kvalifikatsiji-pedahohichnyh-pratsivnykiv-zakladamy-pislyadyplomnoji-pedahohichn>

14. Tonne, O. SH. (2018). Theoretical basis and perspective concepts of organization of independent cognitive activity of teachers in the process of advanced training. *The image of a modern educator* , 2, 15-19.

15. Fedyuk, H. (2017). Scientific and methodological principles of the process of teacher training. *Pedagogy and psychology of professional education*, 2, 36-45.

16. Chychuk, A. P. (2017). Training for the UK Elementary School Teacher Training System. *Scientific herald of Nikolayev National University named after V.O. Sukhomlynsky. Series Pedagogical Sciences*, 4, 538-541.

17. Continuing Professional Development for Teachers Working in Early

Childhood and School Education. (2018) Retrieved from https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/continuing-professional-development-teachers-working-early-childhood-and-school-education-34_en

18. National Professional Qualification for Headship (NPQH). (2017). Retrieved from <https://www.gov.uk/guidance/national-professional-qualification-for-headship-npqh>

O. Starostina

**IMPROVEMENT OF THE NATIONAL SYSTEM
OF PROFESSIONAL DEVELOPMENT OF TEACHING STAFF
WITH THE EXPERIENCE OF THE UK**

Summary. The urgency of the problem investigated in the article is due to the urgent needs in updating the system of advanced training of teachers in Ukraine. Despite the efforts and changes that have occurred in this area in the past few years, the process of renewal is complex and controversial. Accelerate positive changes can appeal to the British experience and its application in the domestic realities.

The purpose of the article is to summarize the experience of the UK in the field of professional development of teaching staff for further use in domestic practice.

In the process of preparing the article, historical, comparative, systemic and interdisciplinary methods, an interdisciplinary approach, as well as other scientific methods and approaches were used.

The article summarizes the experience of the UK in the field of professional development of teaching staff. It has been established that this is a holistic and continuous process with the goal of constantly improving professional knowledge, skills, personal qualities, continuous improvement throughout the entire period of the teacher's activity. Analyzed the state of affairs in raising the qualifications of teachers in Ukraine and identified shortcomings. It was stated that the existing system of professional development of teachers in Ukraine, which was based on the institutes of postgraduate pedagogical education, is gradually becoming a thing of

the past and has been undergoing positive changes in recent years. However, the success in solving this system of problems is hindered by the still certain conservatism of the situation in the field of advanced training of teachers. It was concluded that further reforms in this area are needed for successful reform. To do this, the article suggests ways to improve the system of professional development of teaching staff in Ukraine, taking into account the experience of the UK.

Keywords: *United Kingdom; qualification; educator; training; teachers; professional development.*